

Prof. zw. dr hab. Roman Pollak (1889-1972)

Rektor Uniwersytetu Ziemi Zachodnich w latach 1943-1945

Urodził się 31 lipca 1889 roku w Jeleśni pod Żywcem.

W latach 1905-1910 studiował filologię polską na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Po zakończeniu studiów odbył roczną ochotniczą służbę wojskową w 13. Pułku Piechoty w Krakowie.

Od października 1911 roku do 1914 roku pracował jako nauczyciel w prywatnym Gimnazjum Realnym im. Juliusza Słowackiego w Orłowej.

Po wybuchu wojny wcielono go do 4. Batalionu 20. Pułku Piechoty Górskiej i wysłano na front wschodni. W grudniu 1914 roku trafił na front serbski, a w maju 1915 roku do Włoch. Na przełomie 1915 i 1916 roku z powodu choroby nerek odesłano go do szpitala w Klagenfurcie, a następnie do Krakowa. Pełnił obowiązki dowódcy kompanii budowlanej, adiutanta batalionu kadrowego i komendanta szkoły podchorążych.

10 stycznia 1917 roku obronił na Uniwersytecie Jagiellońskim pracę doktorską pt. „Ze studiów nad *Goffredem* Tassa – Kochanowskiego (...) Część batalistyczna”.

W 1919 roku przeniósł się do Poznania. 1 kwietnia 1919 roku rozpoczął pracę jako nauczyciel języka polskiego w Gimnazjum św. Marii Magdaleny, a od maja tego roku jako płatny docent (docent bez habilitacji, z obowiązkiem szybkiego jej uzupełnienia) wykładał na Uniwersytecie Poznańskim. Przerwał pracę naukową na czas udziału w wojnie polsko-bolszewickiej.

W grudniu 1922 roku uzyskał na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego stopień doktora habilitowanego na podstawie rozprawy pt. „*Goffred* Tassa – Kochanowskiego”. W styczniu 1923 roku jego habilitacja została zatwierdzona na Uniwersytecie Poznańskim.

W latach 1923-1926 na polecenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przebywał na uniwersytecie w Rzymie i organizował tam wykłady z filologii polskiej oraz lektoraty z języka i kultury polskiej na innych uczelniach włoskich.

W 1926 roku powrócił do pracy na UP, na stanowisko zastępcy profesora.

W 1928 roku mianowano go profesorem nadzwyczajnym. Objął III Katedrę Historii Literatury Polskiej.

W 1933 roku został profesorem zwyczajnym.

W momencie wybuchu II wojny światowej ze względu na wiek nie mógł wstąpić do czynnej służby. Przeniósł się do Warszawy i pracował jako nauczyciel polskiej korespondencji handlowej. W 1940 roku uczestniczył w pracach komitetu organizacyjnego Uniwersytetu Ziem Zachodnich. W 1941 roku pełnił funkcję dziekana Wydziału Humanistycznego UZZ. W 1942 roku był prorektorem. Prowadził również wykłady z historii literatury polskiej i kierował organizacją całych studiów polonistycznych. W latach 1943-1945 przez dwie roczne kadencje pełnił funkcję rektora UZZ.

Po zakończeniu działań wojennych powrócił do Poznania. 23 kwietnia 1945 roku objął swoją przedwojenną katedrę na Uniwersytecie Poznańskim i rozpoczął zajęcia dydaktyczne. Od 1953 roku do przejścia na emeryturę w 1960 roku kierował zespołem katedr historycznoliterackich.

W latach 1945-1946 pełnił funkcję prodziekana Wydziału Humanistycznego UP.

Bibliografia jego publikacji obejmuje około 550 pozycji. Jego zainteresowania naukowe koncentrowały się głównie na historii literatury polskiej XVI i XVII wieku i jej powiązań europejskich, szczególnie włoskich. Największą sławę przyniosły mu badania nad dziełami Piotra Kochanowskiego i Torquata Tassa. Zajmował się również działalnością edytorską i językoznawczą. Wydawane teksty staropolskie zawsze opatrywał komentarzem językowym.

Należał m.in. do Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Instytutu Zachodniego, Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Towarzystwa Przyjaciół Nauki i Sztuki w Gdańsku, Instytutu Śląskiego w Katowicach, Towarzystwa Literackiego im. M. Konopnickiej, Towarzystwa Wiedzy Powszechnej, Towarzystwa Rozwoju Ziem Zachodnich. Działał w Radzie Naukowej Biblioteki Kórnickiej i Instytutu Badań Literackich PAN. Był członkiem Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej, Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego i Komitetu Nauk o Literaturze PAN.

Odnaczony orderem Corona d'Italia (1935), Krzyżem Komandorskim Orderu Polonia Restituta (dwukrotnie, w 1937 i 1956), Złotym Wawrzynem Akademickim Polskiej Akademii Literatury (1938), Złotą Odznaką „Zasłużonego Pracownika Morza” (1969). Otrzymał również nagrodę Fundacji Alfreda Jurzykowskiego (1971). Doktor honoris causa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza (1969).

Zmarł 13 lutego 1972 roku w Poznaniu. Pochowano go na Cmentarzu Junikowskim.

Na podstawie: Bogdan Walczak, *Roman Pollak*, w: *Poczet rektorów Almae Matris Posnaniensis*, red. Tomasz Schramm, Poznań 2016; *Polski słownik biograficzny*, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk-Łódź 1982